

Sajtóközlemény

Luxembourg, 2018. november 20.

Európai Számvevőszék: a 2007-es uniós árvízvédelmi irányelv általánosságban kedvező hatásokat fejtett ki, mára azonban javításra szorul a tervezés és a végrehajtás

Az Európai Számvevőszék új jelentése szerint a 2007-es uniós árvízvédelmi irányelv előrehaladáshoz vezetett az árvíz kockázat értékelése terén, de az árvízvédelmi tervezés és végrehajtás fejlesztésre szorul. A számvevők arra figyelmeztetnek, hogy az éghajlatváltozás, az árvízbiztosítás és a területrendezés szempontjait sokkal teljesebb körűen kellene integrálni az árvíz kockázat-kezelésbe, valamint kritikai észrevételeket fogalmaznak meg a forráselosztás hiányosságait illetően.

Európában 1985 óta gyakoribbá váltak az árvizek. Az utóbbi években az a tendencia rajzolódik ki, hogy a nyolcvanas évek végéhez képest több mint kétszer annyi közepes vagy nagy nagyságrendű villámárvízet regisztráltak. Az éghajlat változásával párhuzamosan az Unióban hevesebb esőzések, tombolóbb viharok és a tengerszint emelkedése tapasztalható. Az Európai Környezetvédelmi Ügynökség szerint az árvizek intenzitásának és gyakoriságának helyi és regionális növekedése miatt Európában mindenütt súlyosbodni fognak a folyami, a pluvialis és a tengerparti árvizek. Az Éghajlatváltozási Kormányközi Testület (IPCC) által készített és más kutatások szerint az esőzések Európában várhatóan intenzívebbé válnak és a tengerszint tovább fog emelkedni. A kutatások szerint az árvizek által okozott károk a 2020-as évekre évi 20 milliárd euróra, a 2050-es évekre évi 46 milliárd euróra, a 2080-as évekre pedig évi 98 milliárd euróra nőhetnek.

A számvevők azt vizsgálták, hogy az árvízvédelmi irányelv keretében történő árvíz megelőzés, -védelem és -felkészültség megbízható elemzésen alapul-e, és hogy az alkalmazott megközelítés eredményesnek ígérkezik-e. A számvevők nyolc tagállamban (Szlovénia, Olaszország, Spanyolország, Portugália, Románia, Bulgária, Ausztria, Cseh Köztársaság) végeztek helyszíni vizsgálatot kiválasztott vízgyűjtőknél.

„Ahhoz, hogy az éghajlatváltozás, az árvízbiztosítás és a területrendezés sokkal teljesebb körűen integrálódjon az árvíz kockázat-kezelésbe, a jövőben még jelentős gondokat kell megoldani. Az árvizek sérüléseket okozhatnak, halálos áldozatokat szedhetnek, jelentős gazdasági költségekkel járhatnak, kárt tehetnek a környezetben és a kulturális örökségben” – jelentette ki Phil Wynn Owen, a jelentésért felelős számvevőszéki tag. “Megállapítottuk, hogy a 2007-es uniós árvízvédelmi irányelv

E sajtóközlemény célja, hogy összefoglalót nyújtson az Európai Számvevőszék által elfogadott különjelentésről. A jelentés teljes szövege itt tölthető le: www.eca.europa.eu.

ECA Press

Mark Rogerson – szóvivő

T: (+352) 4398 47 063

M: (+352) 691 55 30 63

Damijan Fišer – sajtófelelős

T: (+352) 4398 45410

M: (+352) 621 55 22 24

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu

@EUAuditors

eca.europa.eu

össességében kedvező hatást fejt ki, de végrehajtási tervek területén forráselosztási hiányosságok tapasztalhatók.”

A számvevők megállapították, hogy az irányelv nyomán javult a Bizottság és a tagállamok közötti koordináció, különösen a Bizottság felügyeleti és nyomon követési szerepének, illetve a tudás és a bevált gyakorlatok megosztásának köszönhetően. Megállapították továbbá, hogy valamennyi felkeresett tagállam megkezdte árvíz-kockázat-kezelési tervek végrehajtását, de van még javítanivaló. Az árvizekkel összefüggő fellépést a forráselosztás terén tapasztalható hiányosságok gyengítik: a finanszírozási forrásokat csak részben határozták meg és kötötték le a tagállamok árvíz-kockázat-kezelési terveiben, a határokon átnyúló beruházások finanszírozása korlátozott volt, valamint az összegeket nem a prioritásokkal összhangban osztották el. Egy vízgyűjtő kerületben a számvevők becslése szerint a tervezett kiadások és a rendelkezésre álló finanszírozás közötti több mint 1,1 milliárd euró eltérés mutatkozott.

A legtöbb tagállam végzett költség-haszon elemzést a legjobb ár-érték arány elérése érdekében az árvizekkel összefüggő projektek terén, de a számvevők hiányosságokat állapítottak meg e téren. A tagállamok kétharmada nem a zöld infrastrukturális projektekre összpontosította terveit, pedig ezek az árvíz-kockázat csökkentésének költséghatékony eszközeinek minősülnek. Egy tagállamban betonelemek felhasználásával terveztek megerősíteni egy hatkilométeres folyópartszakaszt, és figyelmen kívül hagyták a zöld infrastruktúrán alapuló megoldásokat.

A számvevők arra figyelmeztetnek, hogy az éghajlatváltozás, az árvízbiztosítási rendszerek és a földhasználat-tervezés szempontjait sokkal teljesebb körűen kellene integrálni az árvíz-kockázat-kezelésbe. A felkeresett tagállamoknak például nem sikerült figyelembe venniük, hogy az éghajlatváltozás milyen hatást gyakorol az árvizek nagyságrendjére, gyakoriságára és helyére. Ezenkívül általában múltbeli adatokat használtak, ami azzal a kockázattal jár, hogy figyelmen kívül hagyják a jövőbeli időjárási viszonyokat vagy az árvizek gyakoriságában és súlyosságában a jövőben beálló potenciális változásokat.

A számvevők egy sor ajánlást fogalmaznak meg a Bizottság számára:

- ellenőrizze, hogy a tagállamok az árvizekkel kapcsolatos intézkedésekre vonatkozó számszerű és határidőhöz kötött célkitűzések révén javítják-e az elszámoltathatóságot az árvíz-kockázat-kezelési tervekben;
- értékelje, hogy a tagállamok azonosítják-e azokat a finanszírozási forrásokat, amelyek fedezik az árvíz-kockázat-kezelési tervekben származó szükségleteket, és határozza meg a vonatkozó ütemtervet, beleértve a nemzetközi vízgyűjtő kerületekben végrehajtandó, határokon átnyúló fellépéseket;
- csak olyan árvízvédelmi intézkedéseket társfinanszírozzon, amelyeket objektív és releváns kritériumok alapján – így például költség-haszon elemzéssel és adott esetben a projektek határokon átnyúló hatásának figyelembevételével – prioritási sorrendbe állítanak;
- hasson oda, hogy a tagállamok által az árvíz-kockázat-kezelési tervekben javasolt új árvízvédelmi infrastruktúrák megfeleljenek a víz-keretirányelvnek,
- valamint amennyiben uniós társfinanszírozást kérnek, ellenőrizze, hogy elemezték-e a jelentős kiegészítő zöld intézkedések megvalósíthatóságát;
- ellenőrizze, hogy a tagállamok árvíz-kockázat-kezelési terveik tartalmazzák-e olyan intézkedéseket, amelyek növelik az éghajlatváltozás hatásait, többek között a villámárvizekre és a tengerszint

emelkedésére vonatkozó ismereteinket és javítják az ezzel kapcsolatos eszközöket, valamint hogy e tervek jobban integrálják-e az éghajlatváltozás hatásait az árvíz kockázat-kezelésbe;

- ellenőrizze, hogy a tagállamok tervbe vettek-e olyan intézkedéseket, amelyek felhívják a nyilvánosság figyelmét az árvíz kockázatok elleni biztosítási fedezet előnyeire, illetve amelyek növelik a fedezetet;
- ellenőrizze, hogy a tagállamok felhasználták-e árvíz kockázat-kezelési terveiket annak értékelésére, hogy mennyire megfelelő a földhasználat-tervezési szabályok kialakítása, és azokat mennyire tartatják be az árvíz kockázatának kitett területeken.

A szerkesztők figyelmébe

Az ellenőrzés hatóköre nem terjedt ki a sürgősségi és helyreállítási munkákra, mert azok a nem tartoznak az árvízvédelmi irányelv hatálya alá.

A Számvevőszék a közeljövőben az Unió területén bekövetkező elsivatagosodásról is különjelentést fog közzétenni.

Különjelentéseit a Számvevőszék bemutatja az Európai Parlamentnek és az Európai Unió Tanácsának, valamint az egyéb érdekelt feleknek, például a nemzeti parlamenteknek, ágazati szereplőknek és a civil társadalom képviselőinek. A jelentéseinkben megfogalmazott ajánlások döntő többsége a gyakorlatban végrehajtásra kerül. Ajánlásaink kedvező fogadtatása arról tanúskodik, hogy munkánk az uniós polgárok javát szolgálja.

„Az árvízvédelmi irányelv: előrehaladás a kockázatok értékelése terén, a tervezés és a végrehajtás azonban javításra szorul” című, 25/2018. sz. különjelentés 23 uniós nyelven elérhető a Számvevőszék honlapján (eca.europa.eu).